

ABE-1132

Seat No. _____

B. A. (Sem. I) Examination

November/December - 2016

Sanskrit : Paper-CE-101

१. महाभारते सभापर्व - अध्या. ५०-५६

२. व्याकरणम्

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

१ नीचेनाभांथी गभे ते चार श्लोको अनुवाद सङ्घित समजावो : १४

- (१) अव्यापारः परार्थेषु, नित्योद्योगः स्वकर्मसु ।
उद्यमो रक्षणे स्वेषामेतद्वैभवलक्षणम् ॥ (५०-७)
- (२) असंतोषः श्रियो मूलं तस्मात् कामयाम्यहम् ।
समुच्छ्रये यो पतते स राजन्यरमो नयी ॥ (५०-१८)
- (३) न व्याधयो नापि यमः श्रेयः प्राप्तिं प्रतीक्षते ।
यावदेव भवेत्कल्पस्तापच्छ्रेयः समाचरेत् ॥ (५१-९)
- (४) जानाम्यहं द्यूतमनर्थमूलं कृतश्च पत्नोऽस्य मया निवारणे ।
राजा तु मां प्रहिणोत्वत्सकाशं श्रुत्वा विद्वन्श्रेय इहाचरस्व ॥ (५२-११)
- (५) निकृतिर्देवनं पापं न क्षात्रोऽत्र पराक्रमः ।
न च नीतिर्धुवा राजन्किं त्वं द्यूतं प्रशंससि ॥ (५३-२)
- (६) आहतो न निवर्तेपमिति मे ब्रतमाहितम् ।
विधिश्च बलवान्राजन्दिष्टस्यास्मि वशे स्थितः ॥ (५३-१३)

(૭) મહારાજ વિજાનીહિ યત્વાં વક્ષ્યામિ તચ્છુણુ ।
મુમૂર્ષોશૈષધમિવ ન રોચેતાપિ તે શ્રુતમ્ ॥ (૫૫-૧)

(૮) પશ્ચિત્તમન્વેતિ પરસ્ય રાજન્વીરઃ કવિઃ સ્વામતિપત્ય દૃષ્ટિમ્ ।
નાવં સમુદ્ર ઇવ બાલનેત્રામારુહમ્ ધોરે વ્યસને નિમજ્જેત્ ॥
(૫૬-૪)

- ૨ મહાભારતના કાવ્ય સ્વરૂપની ચર્ચા કરો. (૩૦૦ શબ્દોમાં) ૧૪
અથવા
- ૨ “મહાભારતની શૈલી” - વિસ્તૃત નોંધ લખો. (૩૦૦ શબ્દોમાં) ૧૪
- ૩ જય, ભારત અને મહાભારત ઉપર નોંધ લખી મહાભારતના કર્તૃત્વની ચર્ચા કરો. (૩૦૦ શબ્દોમાં) ૧૪
અથવા
- ૩ ‘યુધિષ્ઠિર-શકુનિ સંવાદ’ - તમારા શબ્દોમાં વર્ણવો. ૧૪
- ૪ નીચેનામાંથી ગમે તે બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો : (૧૫૦ શબ્દોમાં) ૧૪
(૧) ઘૂત પ્રસંગ
(૨) વિદુરનાં ઉપદેશ વચનો
(૩) સભાપર્વની ઉપમાઓ
(૪) સભાપર્વ શીર્ષક
- ૫ નીચેનામાંથી ગમે તે સાત પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૧૪
(૧) પ્રારબ્ધ વિપરીત હોય તો શું થાય છે ?
(૨) દુર્યોધનના મતે ઉત્તમ નીતિશ કોણ છે ? શા માટે ?

- (૩) ઘૂતસભા તૈયાર થઈ જતાં રાજા ધૃતરાષ્ટ્રે મંત્રી વિદુરને શું કહ્યું ?
- (૪) આંખની રોશની અને મનુષ્યની બુદ્ધિને કોણ હરી લે છે ?
- (૫) પર્વ એટલે શું ? મહાભારતમાં કેટલા પર્વો છે ?
- (૬) મૂળીયામાં જન્મેલો રાફડો વૃક્ષને શું કરે છે ?
- (૭) રામ અને પિતૃનું ચતુર્થી બહુવચનનું રૂપ આપો.
- (૮) માલા અને મધુનું પંચમી એકવચન રૂપ આપો.
- (૯) વન અને માતૃનું પ્રથમા એકવચન રૂપ આપો.
- (૧૦) હરીન્ અને ગુરુભિઃ રૂપો ઓળખાવો.
- (૧૧) બાલા અને નદ્યાઃ રૂપો ઓળખાવો.
- (૧૨) ઘેન્વા અને હરયેના રૂપો ઓળખાવો.
-